

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

GY

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 januari 2025

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 28 januari 2025.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 28 januari 2025

Op 28 januari 2025 vindt de Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats in Brussel. Op de agenda staan de prioriteiten van het Poolse voorzitterschap en de landenspecifieke rechtsstaatdialoog. De Minister van Buitenlandse Zaken is verhinderd vanwege de jaarlijkse ambassadeursconferentie. De Nederlandse Permanent Vertegenwoordiger bij de Europese Unie zal Nederland vertegenwoordigen tijdens deze Raad.

Prioriteiten Pools voorzitterschap

De Raad van 28 januari is de eerste Raad Algemene Zaken onder het Poolse EU-voorzitterschap. Tijdens deze Raad zal het Poolse voorzitterschap een presentatie geven over zijn prioriteiten. De nadruk zal liggen op veiligheid, met speciale aandacht voor militaire veiligheid, civiele weerbaarheid, versterkt Europees concurrentievermogen, energiezuikerheid en -onafhankelijkheid, voedselzekerheid, medische onafhankelijkheid en financiële stabiliteit.

Landenspecifieke rechtsstaatdialoog

Tijdens de Raad wordt opnieuw een landenspecifieke dialoog gevoerd in het kader van het rechtsstaatmechanisme waarmee de Raad in 2020 is begonnen. De landenhoofdstukken uit het rechtsstaatrapport van de Commissie vormen de basis voor deze dialoog. Uw Kamer ontving op 13 september 2024 de kabinetsreactie op het horizontale (EU-brede) deel van het rechtsstaatrapport 2024¹ en op 21 oktober 2024 de kabinetsappreciatie van het Nederlandse landenhoofdstuk van het Commissie rechtsstaatrapport 2024.² In algemene zin kan het kabinet zich vinden in de constatering en aanbevelingen van de Commissie in de geagendeerde landenhoofdstukken.

Hongarije

Met betrekking tot Hongarije constateert de Commissie dat de hervormingen die Hongarije in 2023 doorvoerde op het gebied van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en anti-corruptie positief zijn, maar dat er veel zorgen resteren die Hongarije niet heeft geadresseerd. Deze zorgen betreffen onder andere de onafhankelijkheid van het Openbaar Ministerie, persvrijheid, onafhankelijke media, de toewijzing van zaken door lagere rechtbanken, het onderzoeken en vervolgen van corruptiezaken en ruimte voor het maatschappelijk middenveld. De aanbevelingen van de Commissie sluiten hierop aan. Over de staat van de rechtsstaat in Hongarije, de inzet van het EU instrumentarium jegens Hongarije en de Nederlandse inzet wordt uw Kamer regelmatig geïnformeerd.³

Portugal

De Commissie constateert dat Portugal op het gebied van rechterlijke onafhankelijkheid de transparantie bij de toewijzing van zaken heeft vergroot, mede dankzij het effectief implementeren van een nieuw elektronisch systeem. Gelet op de aanbevelingen die in het rechtsstaat-

¹ Zie bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 21 501-02, nr. 2932.

² Voor de appreciatie zie Kamerstuk 21 501-02, nr. 2953. Het Commissie rechtsstaatrapport 2024 werd op 24 juli jl. gepubliceerd. Het horizontale deel van het rapport en de landenhoofdstukken zijn hier te vinden: 2024 Rule of law report - Communication and country chapters - European Commission.

³ Zie onder meer Kamerstukken II 2024/25, 21 501-02, nr. 2958

rapport van 2023 zijn gedaan, constateert de Commissie ook dat Portugal enige vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het verzekeren van voldoende middelen voor het voorkomen, onderzoeken en vervolgen van corruptie. De Commissie beveelt Portugal aan om te zorgen voor voldoende personele middelen voor justitie, met name griffiers, en zich te blijven inspannen om de efficiëntie van de administratieve rechtbanken en de belastingrechtbanken te verbeteren. Hoewel Portugal daarnaast nieuwe maatregelen heeft genomen om de transparantie van de wetgeving te verbeteren, zijn er nog steeds zorgen over de toepassing van instrumenten voor effectbeoordelingen. De zorgen zien met name op het feit dat de regelgeving omtrent deze effectbeoordelingen nog niet definitief is vastgesteld.

Roemenië

De Commissie constateert dat Roemenië op verschillende terreinen voortgang heeft geboekt, onder andere door de opvolging van aanbevelingen van de Venetië Commissie op het gebied van de Justitiewetten, de uitvoering van de anti-corruptiestrategie (2021–2025) en de accreditatie van een nationaal mensenrechteninstituut. Wel zijn er uitdagingen in de effectieve aanpak van corruptie, de benoeming van rechters op basis van verdienste en het effectief onderzoek naar en veroordeling van criminele overtredingen. Op andere terreinen constateert de Commissie dat voortgang stagneert of ontbreekt. Dit betreft onder meer het versterken van de onafhankelijkheid van publieke media, het zorgdragen voor effectieve publieke consultaties binnen het wetgevingsproces en het introduceren van regels omtrent lobbyvoering door parlementariërs.

Slovenië

De Commissie stelt vast dat Slovenië voortgang heeft geboekt in het versterken van de onafhankelijkheid van rechters en officieren van justitie, onder andere door beschermende regelgeving van deze doelgroep binnen parlementaire enquêtes en door het verhogen van de financiële beloning voor deze beroepen. Daarnaast beveelt de Commissie Slovenië ook aan te beginnen met de implementatie van de nieuwe anti-corruptiestrategie en actieplan. Verder heeft Slovenië stappen gezet in het proces om niet-wettelijke waarborgen voor de bescherming van journalisten aan te nemen. De Commissie beveelt Slovenië aan om hier verder voortgang op te boeken en daarnaast te zorgen voor regels en mechanismes voor de financiering van publieke media waardoor de onafhankelijkheid van de media wordt gewaarborgd.

Zoals gebruikelijk, zal Nederland tijdens de rechtsstaatsdialoog in Benelux-verband optreden. In de gezamenlijk interventie zullen de positieve stappen worden benoemd maar ook zorgen worden geuit over de onderwerpen waarop nog geen of beperkte vooruitgang is geboekt. Hierop zullen de betreffende lidstaten worden bevraagd.